

Viranomaisen näkemyksiä vastuuseen

Piiripäällikkö Hannu Mäkinen
Hämeen työsuojelupiiri

Rakennusalan valvonnan kohdentaminen

Toimialalla *rakentaminen* valvonta kohdistuu vuosina 2008-2011 erityisesti käsin tehtäviin nostoihin ja siirtoihin sekä turvallisuuden hallintaan rakennusalan työpaikoilla. Lisäksi viranomaisaloitteisen valvonnan kohteena olevilla työpaikoilla valvotaan työaikakirjanpitoa ja ulkomaalaisten työntekijöiden työnteko-oikeutta.

Tilaajavastuulain valvonta on Uudenmaan työsuojelupiirin vastuulla, mutta Tampereelle on sijoitettu kolme lakia valvovaa tarkastajaa. Asiakasaloitteeseen kysyntään vastataan (työtapaturmien tutkinta, ilmoitukset). Rakennusalaan kohdistuviksi valvontahankkeiksi on suunniteltu torninosturihanketta, ammattirakennuttajiin kohdistuvaa hanketta (koneiden käytön turvallisuus) ja osallistumista telinetorstai-projektiin.

Vaikka valvonnan kohdentaminen on edellä mainituin tavoin määritelty, Hämeen työsuojelupiiri tarkastaa valvonnan kohteena olevan työpaikan yleensä kokonaisuudessaan.

Työsuojelupiiri on varannut rakennusalan valvontaan noin 8 henkilötyövuoden resurssin. Yhteistyö työsuojelupiirin ja sidosryhmien välillä on tiivistä ja toimii hyvin.

Työtapaturmista Hämeen työsuojelupiirin alueen rakennustyömailla

Hämeen työsuojelupiirin alueen (Pirkanmaa, Kanta-Häme, Päijät-Häme) rakennustöissä sattuu vuosittain noin 2500 työtapaturmaa. Tapaturmataajuus on ollut jonkin verran alle valtakunnallisen rakennusalan keskiarvon. Kuitenkin työsuojelupiirin alueella joka päivä kaksi työntekijää kompastuu tai liukastuu rakennustyössä, joka viikko putoaa yksi työntekijä alas tikapuilta ja joka kolmas viikko vammautuu sormia sirkkelissä. Yleinen järjestys, tikkaiden käyttö ja työvälineistä sirkkelit ovatkin yleisimpiä valvonnassa esille tulevia puutteita.

Joitain näkökohtia vastuuseen

Suunnittelijan on otettava työturvallisuusnäkökohdat huomioon ja hän vastaa suunnitelmiinsa liittyvistä turvallisuusseikoista niissä rajoissa, joissa hän on ollut tai voinut olla tietoinen suunnittelun kohteen käyttötarkoituksesta.

Rakennuttajan velvollisuutena on laatia turvallisuusasiakirja, jonka pohjalta rakennustyö voidaan suunnitella ja toteuttaa turvallisesti. Turvallisuusasiakirjat ovat selvästi parantuneet ja ne ovat yleensä olemassa, mutta edelleen olisi parannettava kohteen erityispiirteiden huomioon ottamisessa.

Päätoteuttajan on suunniteltava tekeminen sekä ajoitus siten, että työt voidaan tehdä turvallisesti ja aiheuttamatta vaaraa työmaalla työskenteleville tai muille työn vaikutuspiirissä oleville. Rakennuttajan tai päätoteuttajan on huolehdittava yhteisellä rakennustyömaalla töiden yhteensovittamisesta yhteistoiminnassa.

Vakavien työtapaturmien tutkinnassa on usein todettu puutteita perehdyttämisessä. Erityisesti ulkomaalaisen työvoiman perehdyttämisessä on otettava huomioon se, että annetut ohjeet myös varmasti ymmärretään.

Työmaatarkastusten tekemissä on havaittu puutteita. Tarkastuksia jää tekemättä tai ne tehdään ylimalkaisesti. Tarkastusten tarkoitus on havainnoida työmaan mahdolliset puutteet ja poistaa ne, joten tarkastusten huolellisuuteen on syytä kiinnittää huomiota.

Edistymistä

Hämeen työsuojelupiirin alueen rakennustyömaille on syytä antaa myös tunnustusta. Työtyösuojelupiiriin seuraamien yritysten tapaturmakehitys on ollut myönteinen. Tapaturmataajuus työsuojelupiirin alueella on alle maan keskiarvon. Tikkaiden käyttö on vähentynyt. Suunnitelmat ja asiakirjat ovat yleensä olemassa.

Haasteita

Saneeraustyömaat ovat tarkastuskokemusten mukaan haasteellisia. Asbestitöiden osalta tilanne on parantunut, mutta ongelmia aiheuttavat pölyt ja homeet, joihin rakennustöissä ei perinteisesti ole kiinnitetty erityistä huomiota. Räjätystyöt ovat jostain syystä aiheuttaneet viime aikoina useita vaaratilanteita. Räjätystyöissä on havaittavissa suoranaista piittaamattomuutta turvallisuusmääräyksistä. Suunnitelmien ja toteutuksen välillä oleva kuilu tulisi saada poistettua.